

10. AZ ÉDEN KERTJÉBEN

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Keresztyén Bibliai Lexikon, szerk. Bartha Tibor, Kálvin Kiadó, 1998.)

A teremtéstörténetben található első emberpár az Éden kertjében élt. Az Éden kertjének jelentése: „öröm, gyönyörűség”. Mások pusztaság, síkság értelemben fordítják és akkád kifejezésként fogadják el. Az Édenkertről a Bibliában azt olvashatjuk, hogy bő termés, sokféle szép és ehető gyümölcsű fa volt benne, több folyó. Bár a Biblia hoz információkat az Éden kertjének körülhatároltságára, pontos információt nem tudunk a helyéről. Ismeretlen pl. a Gihón folyó is. Teológiailag az Éden kertje azt szimbolizálja, hogy Isten tökéletesen gondoskodott az ember életteréről. Isten és az ember közötti töretlen kapcsolat színtere, ahonnan az embernek engedetlensége miatt kellett távoznia.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A gyermekek számára az Édenkert több oldalról megközelíthető. Egyrészt a természet szépsége oldaláról. A gyerekek szeretnek a természetben játszani, érdeklődnek a növények és az állatok iránt. A másik megközelíthetőség pedig a jó kapcsolat: Isten és az ember jó kapcsolata. Isten úgy beszélget az Édenkertben Ádámmal, ahogyan a szerető apuka és anyuka beszélget a gyermekkel.

Az Édenkertben történtek másik fontos pontja a bűneset. Ne magát a bűnesetet állítsuk a középpontban, és ne egy fenyegető, üldöző Isten képét a történetnél. A gyermekek elsődleges tapasztalataira érdemes alapozni inkább. Már az elsős gyermek is ismeri a szabályokat, az iskolába kerülve pedig különösen is szembesülnek a sok új szabállyal. Ezek között jó néhányat könnyen betartanak, de akadnak közöttük olyanok is, amelyeket nagyon nehéznek tart némelyikük. Amit nem szabad, az sokszor kívánatos. A mai világban a „mindenki valósítsa meg magát” jelszóval sokszor az a követendő, aki feszegeti a határokat, megszegi a szabályokat. A gyerekek is ezt látják maguk körül, akár azáltal pl., hogy a felnőttek átmennek a piros lámpánál.

Az Édenkertben történetknél is rá lehet mutatni a szabályra, de ne fenyegetve, hanem megmutatva, hogy Isten szeretetéből adott rend az ember védelmére van. Ahogy a hétköznapi szabályok is az ő védelmüket szolgálják.

Emellett sokszor mentetik a gyerekeket, hogy „Még kicsi, nem tehet róla.” Minden emberi tevékenységben benne van a hiba lehetősége, hogy tévedhetünk, rosszul dönthetünk. Fontos a korosztályi szintű felelősség felébresztése, azáltal, hogy tetteikért, döntéseikért vállalják a felelősséget, és ezáltal majd felelősségteljes felnőttekké válnak. Mindezek mellett a szabadító Isten gondoskodó szeretete sokkal nagyobb mindannyiunknál.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten az embert egy csodálatos kertbe teremtette.

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy Isten szeretetéből az Édenkertbe helyezte az embert. Az ember azonban engedetlensége miatt távozni kényszerült.

Affektív cél: Az Édenkert szépségének érzékeltetése, a szabályok iránti engedelmeskedés és engedetlenség érzelmi háttere.

Pragmatikus cél: A gyermekek tudjanak példát mondani arra, hogy milyen volt az ember helyzete az Édenkertben, és mondjanak példát arra, hogy számukra mely szabályokat nehéz betartani.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Gyümölcssaláta (a Zsipp-zsupp változata) A gyerekek egy-egy gyümölcs nevét választják maguknak. Körben ülnek, eggyel kevesebb szék van a körben, egy valaki a kör közepén áll, ő szeretne leülni. Ha valakire rámutat és azt mondja: Jobb, akkor a jobboldali szomszédjának a gyümölcsnevét kell mondania, ha bal, akkor a baloldalinak. Ha eltéveszti, akkor a kör közepén álló ül a helyére, ő meg a kör közepére kerül. Ha a kör közepén álló azt mondja, hogy gyümölcssaláta, akkor mindenkinek helyet kell cserélni, közben ő is megpróbál leülni.</p> <p>Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 1. feladata.</p> <p>Kiállítás látogatás Mindenféle érdekes tárgyat, játékot, esetleg ehető dolgot (csokit) tegyünk ki egy asztalra vagy helyezzük el a teremben úgy, hogy a gyerekek körbe tudják járni a „kiállítást”. Előtte beszéljük meg velük, hogy voltak-e már kiállításon, és milyen szabályokat kell ott betartani. Most azt a szabályt fogalmazzuk meg, hogy mindenhez hozzányúlhatnak, kipróbálhatnak, csak egy valamit nem – természetesen legyen ez a legérdekesebb dolog, pl. a csoki. Erősítsük meg ezt a szabályt, ha bármi történik, akkor is meg kell tartani. Ahogy elindulnak nézelődni, a hitoktató álljon oda a csokihoz, és kezdje el kínálgatni a gyerekeket. Biztos lesz olyan kisdíák, aki elfogadja a kínálást.</p> <p>Beszéljük meg! A kiállítás tapasztalatait beszéljük meg. Ismételjük meg a szabályunkat. Aki megszegte, miért, aki nem, az miért nem. Mi történik, ha egy szabályt megszegünk?</p>	<p>Tér a székek köbe rakásához</p> <p>Mfgy. 22. o. 1. f. Mfei. 26. o. 1. f.</p> <p>Mindenféle érdekes játék, tárgy, ami a kiállítást alkotja, és egy adag csoki</p>
Feldolgozási javaslat	A történet elbeszélése Fontos, hogy Isten gondoskodó szeretetét hangsúlyozzuk, amivel a kertben körülvette az első emberpárt. Már az	Az egyházi iskolában a kiüzetés történetét a második órán meséljük

	Édenkert leírásánál mondjuk el, hogy milyen gazdag áldással vette őket körül, a gyümölcsök leírásával, a kert szépségével, az Ő állandó jelenlétével. Ez a gondoskodó szeretet a kerten kívül is megmaradt, de már a munka nem csak örömet, hanem fáradságot is jelent, miközben megterem a gyümölcs.	el.
Munkáltatás	Levélkép – kert Milyen lehetett az Éden kertje? Képzeld el! Készíts egy állatot préselt őszi levelekből. Utána rakják össze egy nagy plakátra úgy, mint egy kertet.	Préselt levelek, virágok, ragasztó, csomagoló papír
Házi feladat	--	

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Beszéljünk!

Gyűjtsünk piktogramokat (útmutató és tiltó), táblákat. (pl. egyirányú utca, bejárat, tűzcsap, parkoló, behajtani tilos, stop, dohányozni tilos, kihajolni veszélyes stb.) beszéljük meg, hogy miért vannak ezek a táblák. Mi történik, ha valaki nem tartja be ezeket?

Milyen szabályokat kell az iskolában betartani? Hogyan tudnánk ezt ábrázolni? (pl. Ne focizz a teremben! – áthúzott focilabda: ez lehetőséget ad arra, hogy beszéljünk arról, hogy vannak olyan szabályok, amelyek csak egy bizonyos helyen érvényesek.)

2. Osztályszabály – házirend

Készítsünk egyszerű rajzokkal házirendet. Ne csak tiltó, hanem útmutató rajzok is legyenek. Egy-egy gyerek maga választhatja, hogy melyiket készíti el.

3. Termés – kert készítése

A vadgesztenye termése nem ehető, de ősszel szívesen gyűjtik a gyerekek, más őszi termésekkel együtt egy kertet, azaz egy tálcányi terepasztalt. Használhatunk szép őszi leveleket is hozzá.

4. Jégtáblák

Cél: a diákok ismerjék fel, hogy (például az osztályközösségben) együttműködéssel sok minden elérhető.

A játékvezető (a pedagógus vagy egy vállalkozó diák) meghívja a gyerekeket egy Jeges tengeri hajóútra, azaz a gyerekek felállnak a helyükről és a játéktérre jönnek. Azt tapasztalják, hogy a hajó lassan süllyed, de már a partról elindultak az utasok megmentésére: Az utasok jégtáblákon akarják átvészelni azt az időszakot, amíg a segítség megérkezik: a játékvezető papírdarabokat szór szét a padlón, és a gyerekek ezekre állnak rá. a csoport nagyságától függően egy, két vagy három diák játssza a meleg Golf-áramlatot, amely megolvasztja a jégtáblákat (kis darabokra tépik a kezük ügyébe kerülő papírokat). Az egyedül maradó „hajótörtek” esetében könnyű dolga van az „áramlatnak”. Az egymagukban állók alatt hamarosan nem marad papír. (Nem szabad leülni, lefeküdni.) Elvesztek és elmerülnek (kiállnak a játékból). Hamarosan kiderül, hogy csak azoknak van esélye, akik együttműködnek és szorosan egymás mellé körbe állva szoros gyűrűt alkotnak a lábikkal és így védekeznek a Golf-áramlat ellen.

Megjegyzés: a tanulók Istenbe vetett bizalmának felébresztése, megerősítése.

(Forrásanyag: <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=178>)

5. Gyümölcsök nyáron

Készíthetünk „gyümölcs-nyáron”, gyümölcssalátát. Megbeszéljük, hogy melyik miért szükséges és egészséges.

(Forrásanyag: Mercé Segarra / Francesc Rovira: Játékosan a Bibliáról. Kálvin János Kiadó. Bp. 2006).

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLA 2. ÓRÁJÁHOZ

Fő hangsúly: Isten az Édenkerten kívül is gondoskodik az engedetlen emberről.

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy Isten szeretetéből az Édenkertbe helyezte az embert. Az ember azonban engedetlensége miatt távozni kényszerült.

Affektív cél: Az Édenkert szépségének érzékeltetése, a szabályok iránti engedelmeskedés és engedetlenség érzelmi háttere.

Pragmatikus cél: A gyermekek tudjanak példát mondani arra, hogy milyen volt az ember helyzete az Édenkertben, és mondjanak példát arra, hogy számukra mely szabályokat nehéz betartani.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Kezdő imádság: Kérjük meg a gyerekeket, hogy mondjanak 3 dolgot, amit ma megköszönhetünk Istennek! Ezt foglaljuk imába.</p> <p>Édenkerti riport: Instrukció: Képzeld el, hogy Te Éva vagy, te pedig Ádám az Édenkertjében. Először képzeletben végigjárjuk a kertet, aztán felteszek nektek néhány kérdést, és aki szeretne felelni szép sorban elmondhatja a gondolatát.</p> <p>Csukjátok be a szemeket egy kicsit. És nagyon fontos, hogy csak arra figyeljete, amit én mondok, és ne zavarjuk egymást beszéddel. Ha becsuktátok a szemeket, akkor kezdjük. Képzeljétek el, hogy most az Édenkertben vagytok.</p> <ul style="list-style-type: none">• Ez a világ legcsodálatosabb kertje.• Isten teremtette. Itt minden tökéletes.	<p>A következő játék előtt fontos, hogy a gyerekek az imádsággal érkezzenek meg a hittanra lelkileg is.</p> <p>Ez a játék alkalmas arra, hogy a gyerekek utána Isten teremtett világát csodálják és megértsék a kontrasztot a bűneset előtt és után.</p> <p>Kérjük meg a gyerekeket, hogy álljanak egymással szemben két sorban. Egyikben a fiúk, másikban a lányok.</p> <p>Lassan meséljük,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • A kert tele van gyönyörű fákkal, virágokkal. • A kert tele van állatokkal. • Most képzeletben nézzetek körül, nézzétek meg jól a virágokat, a fákat, a bokrokat. • Most figyeljete az állatokra a földön. • Nézzétek meg, hogy milyen állatok vannak a fákon. • Vannak a közelben madarak is? • Van egy folyó, nézzétek meg, hogy milyen halak vannak benne. • Most jól nézzetek körül, nézzetek meg mindent, és azután nyissátok ki a szemeteket. <p>A Hitoktató most elindulhat a két sor között sétálva, és kérdezgetheti a gyerekeket. Ha szeretnél felelni, csak lépj egyet előre, és ha melléd érek, felelhetsz. Ha válaszoltál, visszaállhatsz a helyedre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen növényeket láttál? • Milyen volt a virágok színe? • Milyen állatok voltak az Édenben? • Nem féltél tőlük? • Amikor felnéztél az égre, mit láttál? • Amikor a folyóba belenéztél, mit láttál? • Milyen érzés volt abban a csodálatos kertben járni? <p>Átvezető gondolat a történethez: Képzeljétek el, hogy az Édenkert még ennél is sokkal csodálatosabb volt. Mert nem csak ilyen elképzелhetetlenül szép teremtmények voltak benne, hanem még ott volt a kertben Isten is. Istennel bármikor reggel, este, éjjel is beszélgethetett Ádám és Éva.</p>	<p>hogy legyen idejük meglátni, amiről beszélünk. De nagyon fontos, hogy ne legyen olyan lassú, hogy valaki megzavarja beszéddel a játékot.</p> <p>Ugyanarra a kérdésre többen is válaszoljanak.</p> <p>Szükséges eszközök: pléd</p> <p>Ha van elég hely a terem közepén, akkor maradjanak ott a gyerekek, terítsünk le egy vagy több plédet, hogy arra üljenek le. Itt meséljük el a történetet. Mintegy az Édenkertben. És amikor elmondjuk, kiúzi Ádámot és Évát Isten, akkor mehetnek</p>
--	--	---

		vissza a helyükre. Ezzel a mozgással a történet mozgását is követik a gyerekek.
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Történetmondás vázlata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Évának és Ádámnak az Édenkertben nagyon jó dolga van. Boldogan élnek. (van ételük, friss forrásvizük, vannak állatok, akikkel barátkozhatnak, virágok, amik a szépségükkel felvidámítják őket) • Isten adta mindezt nekik, hogy az egyik fáról egyenek. • De egyszer csak jön a kígyó. Neki nem tetszik ez a boldogság. És ráveszi őket, hogy egyenek a tiltott gyümölcsből. Azt mondja, hogy nem is lesz bajuk, meg olyan okosak lesznek, mint Isten. • Sajnos hallgatnak a kígyó hazugságára. • És ami ezután jön, az nagyon szomorú. El kell hagyniuk a csodálatos kertet. Isten nem engedte meg nekik, hogy ott lakjanak ezután. • Soha többé senki sem élhet abban a kertben. • Évának és Ádámnak az élete megváltozik. • Isten még most is gondoskodik róluk. Új lakóhelyet ad, ruhát készít nekik. • Bár ezentúl nehéz munkával szereznek csak ételt. Keményen kell dolgozniuk, Isten még mindig gondoskodik róluk. <p>Tankönyv képei: Fogalmazzák meg a gyerekek, hogy vajon mit gondol a képen Éva, és vajon mit gondol Ádám? Vajon mit mondanak egymásnak? Vajon mit mondanának Istennek?</p> <p>Záró gondolat: Nem csak azért volt rossz az Éden kertjén kívül, mert el kellett hagyni a kertet, hanem azért is, mert soha többé nem láthatták Isten</p>	<p>Meséljünk jelen időben, sokkal könnyebb belehelyezkedni mind a hallgatónak, mind a mesélőnek. Ne legyen túl félelmetes a mesélés, de azért fontos, hogy megértsék, hogy nagyon komoly dolog történt.</p> <p>Gyerekek visszamennek a helyükre. Tk. 10. lecke 27. o.</p>

	szemtől szembe.	
Munkáztatás	<p>Előtte és utána rajzok: <u>Előkészülettel:</u> Vágjunk ki előre Éva és Ádám alakokat fénymásolópapírból. Az egyik oldalára rajzolják meg azt, hogy az Édenkertben milyen volt az arcuk. A másik oldalra, hogy az Édenkerten kívül milyen volt az arcuk. Használhatjuk a körvonalhoz segítségül a Tk. 19. oldalán lévő rajzot.</p> <p><u>Előkészület nélkül:</u> A munkafüzet végén lévő egyik Kreatív oldalra rajzolják le a lányok Évát, a fiúk Ádámot, hogy hogyan néztek ki az Édenkerten kívül.</p>	<p>Papírból kivágott figurák.</p> <p>Ha nem szeretnénk, hogy nagy hangsúly essen arra, hogy nem volt rajtuk az Édenben ruha, akkor rajzoljunk bokrot az egyik oldalra, és úgy másoljuk le a rajzokat.</p>
Házi feladat	Ha nem sikerült befejezni a rajzot, akkor fejezzék be otthon.	

A témához felhasználható énekek:

Dicsérvétek az Urat: 156. Mi segítségünk-kánon

Református Énekeskönyv: 157. dics. Könyörülj rajtunk

Református Énekeskönyv: 158. dics. Ha te meg nem tartasz

Református Énekeskönyv: 236. dics. Mindenek meghallják (+hk)